

# Tussendoelen Nederlands havo/vwo onderbouw

## Nederlands ( 2F havo vwo )



█ = Basis

### Leesvaardigheid

Subdomeinen	Kenmerken van de taakuitvoering	2F	havo	vwo	kerndoelen onderbouw
zakelijke teksten	Onderwerpen	█ teksten over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en onderwerpen die verder van de leerling afstaan.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kenmerken van teksten	█ teksten hebben een eenvoudige structuur, herkenbaar geordende informatie, lage informatiedichtheid, belangrijke informatie wordt gemarkeerd en/of herhaald, nieuwe informatie gelijkmatig geïntroduceerd, frequent gebruikte woorden.	n.v.t.	n.v.t.	
	Taken	█ lezen van eenvoudige informatieve teksten, lezen van eenvoudige instructieve teksten, lezen van eenvoudige betogende teksten.	n.v.t.	n.v.t.	
Lezen van zakelijke teksten	A 1.1 Woordenschat	n.v.t.	█ De leerling kan 1.1 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context 1.2 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit bekende delen van het woord 1.3 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de grammaticale vorm (werkwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, enkel- of meervoud)	█ De leerling kan 1.1 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context 1.2 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit bekende delen van het woord 1.3 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de grammaticale vorm (werkwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, enkel- of meervoud)	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 1.2 Begrijpen	n.v.t.	█ De leerling kan 2.1 een of meer informatie-elementen weergeven 2.2 hoofd- en bijzaken herkennen 2.3 tekstdelen herkennen en verbanden leggen tussen tekstdelen en tussen teksten 2.4 de hoofdgedachte weergeven 2.5 tekstverbanden herkennen, namelijk opsommingen, tijdvolgorde, tegenstellingen, conclusies en oorzaak-gevolg 2.6 feiten en meningen herkennen 2.7 standpunt en argumenten herkennen 2.8 informatie ordenen, bijvoorbeeld op basis van signaalwoorden 2.9 figuurlijk taalgebruik herkennen	█ De leerling kan 2.1 een of meer informatie-elementen weergeven 2.2 hoofd- en bijzaken herkennen 2.3 tekstdelen herkennen en verbanden leggen tussen tekstdelen en tussen teksten 2.4 de hoofdgedachte weergeven 2.5 tekstverbanden herkennen, namelijk opsommingen, tijdvolgorde, tegenstellingen, conclusies en oorzaak-gevolg 2.6 feiten en meningen herkennen 2.7 standpunt en argumenten herkennen 2.8 informatie ordenen, bijvoorbeeld op basis van signaalwoorden 2.9 figuurlijk taalgebruik herkennen	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 1.3 Interpreteren	n.v.t.	█ De leerling kan 3.1 informatie en meningen interpreteren 3.2 het tekstdoel herkennen, namelijk informeren, instrueren of betogen 3.3 de bedoeling van tekstgedeeltes verwoorden 3.4 de bedoeling van specifieke formuleringen verwoorden 3.5 conclusies verwoorden die expliciet in	█ De leerling kan 3.1 informatie en meningen interpreteren 3.2 het tekstdoel herkennen, namelijk informeren, instrueren of betogen 3.3 de bedoeling van tekstgedeeltes verwoorden 3.4 de bedoeling van specifieke formuleringen verwoorden 3.5 conclusies trekken naar aanleiding van de	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10

			de tekst staan 3.6 de bedoeling van de schrijver verwoorden	tekst 3.6 de bedoeling van de schrijver verwoorden	
	A 1.4 Evalueren	n.v.t.	De leerling kan 4.1 verbanden binnen een tekst beoordelen, zoals argumenten voor en tegen, en verbanden tussen teksten beoordelen, zoals overeenkomsten en verschillen	De leerling kan 4.1 verbanden binnen een tekst beoordelen, zoals argumenten voor en tegen, en verbanden tussen teksten beoordelen, zoals overeenkomsten en verschillen 4.2 van een aantal eenheden in de tekst de functie benoemen, zoals argumenten voor en tegen, probleem en oplossing of voor- en nadelen	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 1.5 Samenvatten	n.v.t.	De leerling kan 5.1 een tekst beknopt samenvatten 5.2 een schematische samenvatting maken	De leerling kan 5.1 een tekst beknopt samenvatten 5.2 een schematische samenvatting maken	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 1.6 Opzoeken	n.v.t.	De leerling kan 6.1 systematisch informatie opzoeken (alfabetisch en met trefwoorden), in naslagwerken, op internet of in de mediatheek 6.2 schematische informatie lezen, zoals tabellen en grafieken 6.3 de bruikbaarheid en de betrouwbaarheid van informatiebronnen beoordelen	De leerling kan 6.1 systematisch informatie opzoeken (alfabetisch en met trefwoorden), in naslagwerken, op internet of in de mediatheek 6.2 schematische informatie lezen, zoals tabellen en grafieken 6.3 de bruikbaarheid en de betrouwbaarheid van informatiebronnen beoordelen	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
Lezen van fictie	A 2.1 Begrijpen	n.v.t.	De leerling kan 7.1 het genre herkennen 7.2 structurelementen herkennen, zoals wisselingen van tijd en plaats 7.3 het denken, voelen en handelen van personages beschrijven 7.4 de ontwikkeling van de hoofdpersoon beschrijven 7.5 situaties en verwickelingen in de tekst beschrijven 7.6 de geschiedenis chronologisch navertellen 7.7 figuurlijk taalgebruik herkennen, zoals metaforen 7.8 verhalen en gedichten in eigen woorden navertellen	De leerling kan 7.1 het genre herkennen 7.2 structurelementen herkennen, zoals wisselingen van tijd en plaats 7.3 het denken, voelen en handelen van personages beschrijven 7.4 de ontwikkeling van de hoofdpersoon beschrijven 7.5 verbanden leggen tussen handelingen van personages en gebeurtenissen 7.6 de geschiedenis chronologisch navertellen 7.7 figuurlijk taalgebruik herkennen, zoals metaforen 7.8 verhalen en gedichten in eigen woorden navertellen	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 2.2 Interpreteren	n.v.t.	De leerling kan 8.1 beschrijven in welke mate de personages en gebeurtenissen herkenbaar en realistisch zijn 8.2 het thema van de tekst benoemen 8.4 personages typeren, zowel innerlijk als uiterlijk 8.5 passages in de tekst typeren als spannend, humoristisch, dramatisch of realistisch	De leerling kan 8.1 beschrijven in welke mate de personages en gebeurtenissen herkenbaar en realistisch zijn 8.2 uitleggen hoe het thema van de tekst wordt uitgewerkt 8.3 symboliek uitleggen 8.4 expliciete doelen en motieven van personages benoemen 8.5 passages in de tekst typeren als spannend, humoristisch, dramatisch of realistisch	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 2.3 Interpreteren	n.v.t.	De leerling kan 9.1 de tekst evalueren met argumenten en/of voorbeelden uit de tekst	n.v.t.	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10
	A 2.3 Evalueren	n.v.t.	n.v.t.	De leerling kan 9.1 de tekst evalueren met argumenten en/of voorbeelden uit de tekst 9.2 verwoorden welke	VO 03, VO 04, VO 05, VO 08, VO 09, VO 10

Mondelinge taalvaardigheid

Subdomeinen	Kenmerken van de taakuitvoering	2F	havo	vwo	kerndoelen onderbouw
Gesprekken	Onderwerpen	alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit de leefwereld.	n.v.t.	n.v.t.	
	Taken	deelnemen aan discussie en overleg, informatie uitwisselen.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kenmerken van de taakuitvoering	beurten nemen en bijdragen aan samenhang, afstemming op doel, afstemming op gesprekspartners, woordgebruik en woordenschat, vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing.	n.v.t.	n.v.t.	
luisteren	Onderwerpen	eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld of die verder van de leerling af staan.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kenmerken van teksten	lengte, opbouw.	n.v.t.	n.v.t.	
	Taken	luisteren naar instructies, luisteren als lid van een live publiek, luisteren naar radio en tv en naar gesproken tekst op internet.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kenmerken van de taakuitvoering	begrijpen, interpreteren, evalueren, samenvatten.	n.v.t.	n.v.t.	
spreken	Onderwerpen	redelijk vloeiend en helder ervaringen, gebeurtenissen, meningen, verwachtingen, gevoelens onder woorden brengen over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	n.v.t.	n.v.t.	
	Taken	monoloog houden.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kenmerken van de taakuitvoering	samenhang, afstemming op doel, afstemming op publiek, woordgebruik en woordenschat, vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing.	n.v.t.	n.v.t.	
Luister- en kijkvaardigheid	B 2.1 Woordenschat	n.v.t.	De leerling kan 15.1 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context 15.2 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit bekende delen van het woord 15.3 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de grammaticale vorm (werkwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, enkel- of meervoud)	De leerling kan 15.1 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context 15.2 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit bekende delen van het woord 15.3 de betekenis van onbekende woorden afleiden uit de grammaticale vorm (werkwoord, bijvoeglijk naamwoord, enkel- of meervoud)	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 2.2 Begrijpen	n.v.t.	De leerling kan 16.1 het onderwerp benoemen 16.2 enkele deelonderwerpen benoemen 16.3 de hoofdgedachte weergeven 16.4 hoofd- en bijzaken herkennen 16.5 verbanden herkennen, namelijk opsommingen, tijdvolgorde, tegenstellingen,	De leerling kan 16.1 het onderwerp benoemen 16.2 enkele deelonderwerpen benoemen 16.3 de hoofdgedachte weergeven 16.4 hoofd- en bijzaken herkennen 16.5 verbanden herkennen, namelijk opsommingen, tijdvolgorde, tegenstellingen, conclusies en oorzaak-	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10

			<ul style="list-style-type: none"> <li>conclusies en oorzaak-gevolg</li> <li>16.6 feiten en meningen herkennen</li> <li>16.7 standpunt en argumenten herkennen</li> <li>16.8 figuurlijk taalgebruik herkennen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>gevolg</li> <li>16.6 feiten en meningen herkennen</li> <li>16.7 standpunt en argumenten herkennen</li> <li>16.8 figuurlijk taalgebruik herkennen</li> </ul>	
	B 2.3 Interpretieren	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>17.1 informatie en meningen interpreteren</li> <li>17.2 het spreekdoel herkennen, namelijk informeren, instrueren of betogen</li> <li>17.3 de bedoeling van de spreker verwoorden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>17.1 informatie en meningen interpreteren</li> <li>17.2 het spreekdoel herkennen, namelijk informeren, instrueren of betogen</li> <li>17.3 de bedoeling van de spreker verwoorden</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 2.4 Evalueren	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>18.1 een oordeel over een fragment verwoorden en toelichten</li> <li>18.2 de bruikbaarheid en betrouwbaarheid van informatiebronnen beoordelen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>18.1 een oordeel over een fragment verwoorden en toelichten</li> <li>18.2 de bruikbaarheid en betrouwbaarheid van informatiebronnen beoordelen</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 2.5 Samenvatten	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>19.1 een fragment beknopt samenvatten</li> <li>19.2 een schematische samenvatting maken van de belangrijkste informatie-elementen (ook visuele)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>19.1 een fragment beknopt samenvatten</li> <li>19.2 een schematische samenvatting maken van de belangrijkste informatie-elementen (ook visuele)</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
Gespreksvaardigheid	B 1.1 De beurt nemen en bijdragen aan de samenhang	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>10.1 een juiste frase gebruiken om aan het woord te komen</li> <li>10.2 op het juiste moment een reactie geven die aansluit</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>10.1 een juiste frase gebruiken om aan het woord te komen</li> <li>10.2 op het juiste moment een reactie geven die aansluit</li> <li>10.3 samenvatten of parafraseren wat gezegd is</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 1.2 Afstemming op doel	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>11.1 een gesprek voeren om informatie en meningen uit te wisselen, uitleg te geven, instructie te geven en te volgen of om iemand te overtuigen</li> <li>11.2 een juiste frase gebruiken om het eigen gespreksdoel duidelijk te maken</li> <li>11.4 doelgericht doorvragen om de gewenste informatie te krijgen (in ieder geval wie-, wat-, waar-, wanneer-, waarom- en hoe-vragen)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>11.1 een gesprek voeren om informatie en meningen uit te wisselen, uitleg te geven, instructie te geven en te volgen of om iemand te overtuigen</li> <li>11.2 een juiste frase gebruiken om het eigen gespreksdoel duidelijk te maken</li> <li>11.3 een juiste frase gebruiken om van gespreksdoel te veranderen</li> <li>11.4 doelgericht doorvragen om de gewenste informatie te krijgen (in ieder geval wie-, wat-, waar-, wanneer-, waarom- en hoe-vragen)</li> <li>11.5 open en gesloten vragen afwisselen om het doel te bereiken</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 1.3 Afstemming op de gesprekspartner(s)	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>12.1 de gesprekspartner goed volgen, ook als er een onverwachte wending in het gesprek volgt</li> <li>12.2 non-verbaal contact onderhouden met de gesprekspartner (door oogcontact, mimiek, handgebaren en lichaamshouding)</li> <li>12.3 het spreekdoel van gesprekspartner(s) herkennen, namelijk informeren, instrueren of betogen</li> <li>12.4 woordgebruik en toon op het publiek afstemmen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>12.1 de gesprekspartner goed volgen, ook als er een onverwachte wending in het gesprek volgt</li> <li>12.2 non-verbaal contact onderhouden met de gesprekspartner (door oogcontact, mimiek, handgebaren en lichaamshouding)</li> <li>12.3 het spreekdoel van gesprekspartner(s) herkennen, namelijk informeren, instrueren of betogen</li> <li>12.4 woordgebruik en toon op het publiek afstemmen</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 1.4	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> </ul>	VO 01, VO

	Woordenschat en woordgebruik		<ul style="list-style-type: none"> <li>13.1 over voldoende woorden beschikken om informatie over te brengen</li> <li>13.2 omschrijvingen geven van een woord als het goede woord onbekend is</li> <li>13.3 in woordgebruik variëren om storende herhaling te voorkomen</li> <li>13.4 figuurlijk taalgebruik hanteren, zoals uitdrukkingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>13.1 over voldoende woorden beschikken om informatie over te brengen</li> <li>13.2 omschrijvingen geven van een woord als het goede woord onbekend is</li> <li>13.3 in woordgebruik variëren om storende herhaling te voorkomen</li> <li>13.4 figuurlijk taalgebruik hanteren, zoals uitdrukkingen</li> </ul>	02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 1.5 Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>14.1 een verstaanbaar volume hanteren, maar niet te hard</li> <li>14.2 een normaal tempo hanteren dat is afgestemd op de gesprekspartners</li> <li>14.3 een afwisselende intonatie hanteren</li> <li>14.4 woorden correct uitspreken</li> <li>14.5 enkelvoudige en samengestelde zinnen gebruiken</li> <li>14.6 opvallende fouten in de zinsbouw herstellen</li> <li>14.7 vloeiend en zonder storende pauzes spreken</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>14.1 een verstaanbaar volume hanteren, maar niet te hard</li> <li>14.2 een normaal tempo hanteren dat is afgestemd op de gesprekspartners</li> <li>14.3 een afwisselende intonatie hanteren</li> <li>14.4 woorden correct uitspreken</li> <li>14.5 enkelvoudige en samengestelde zinnen gebruiken</li> <li>14.6 opvallende fouten in de zinsbouw herstellen</li> <li>14.7 vloeiend en zonder storende pauzes spreken</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
Spreekvaardigheid	B 3.1 Samenhang	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>20.1 het onderwerp, de opbouw en structuur vooraf duidelijk maken voor het publiek</li> <li>20.2 de verschillende deelonderwerpen markeren</li> <li>20.3 de gedachtegang samenhangend presenteren</li> <li>20.4 signaalwoorden gebruiken voor opsomming, tegenstelling, tijdvolgorde, oorzaak-gevolg en conclusie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>20.1 het onderwerp, de opbouw en structuur vooraf duidelijk maken voor het publiek</li> <li>20.2 de verschillende deelonderwerpen markeren</li> <li>20.3 de gedachtegang samenhangend presenteren</li> <li>20.4 signaalwoorden gebruiken voor opsomming, tegenstelling, tijdvolgorde, oorzaak-gevolg en conclusie</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 3.2 Afstemming op doel	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>21.1 een herkenbaar spreekdoel hanteren, namelijk informeren, instrueren of betogen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>21.1 een herkenbaar spreekdoel hanteren, namelijk informeren, instrueren of betogen</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 3.3 Afstemming op publiek	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>22.1 woordgebruik en toon afstemmen op publiek</li> <li>22.2 concrete voorbeelden en ervaringen met het onderwerp verwoorden</li> <li>22.3 na afloop vragen beantwoorden</li> <li>22.4 bij voorbereide presentaties ondersteunende materialen gebruiken, zoals voorwerpen, posters, beeld- of geluidsfragmenten</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>22.1 woordgebruik en toon afstemmen op publiek</li> <li>22.2 concrete voorbeelden en ervaringen met het onderwerp verwoorden</li> <li>22.3 na afloop vragen beantwoorden</li> <li>22.4 bij voorbereide presentaties ondersteunende materialen gebruiken, zoals voorwerpen, posters, beeld- of geluidsfragmenten</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 3.4 Woordenschat en woordgebruik	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>23.1 over voldoende woorden beschikken om informatie over te brengen</li> <li>23.2 omschrijvingen geven van een woord als het goede woord onbekend is</li> <li>23.3 in woordgebruik variëren om storende herhaling te voorkomen</li> <li>23.4 figuurlijk taalgebruik hanteren, zoals uitdrukkingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>23.1 over voldoende woorden beschikken om informatie over te brengen</li> <li>23.2 omschrijvingen geven van een woord als het goede woord onbekend is</li> <li>23.3 in woordgebruik variëren om storende herhaling te voorkomen</li> <li>23.4 figuurlijk taalgebruik hanteren, zoals uitdrukkingen</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10
	B 3.5 Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>24.1 een verstaanbaar volume hanteren, maar niet te hard</li> <li>24.2 een normaal tempo hanteren dat is afgestemd op het publiek</li> <li>24.3 passende en afwisselende intonatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De leerling kan</li> <li>24.1 een verstaanbaar volume hanteren, maar niet te hard</li> <li>24.2 een normaal tempo hanteren dat is afgestemd op het publiek</li> <li>24.3 passende en afwisselende intonatie</li> </ul>	VO 01, VO 02, VO 03, VO 04, VO 06, VO 07, VO 09, VO 10

			gebruiken 24.4 woorden correct uitspreken 24.5 enkelvoudige en samengestelde zinnen gebruiken 24.6 vloeiend en zonder storende pauzes spreken 24.7 een betrokken, geïnteresseerde houding tonen 24.8 passende mimiek gebruiken om emoties uit te drukken	gebruiken 24.4 woorden correct uitspreken 24.5 enkelvoudige en samengestelde zinnen gebruiken 24.6 vloeiend en zonder storende pauzes spreken 24.7 een betrokken, geïnteresseerde houding tonen 24.8 passende mimiek gebruiken om emoties uit te drukken.	
--	--	--	---	--	--

## Schrijfvaardigheid

Subdomeinen	Kenmerken van de taakuitvoering	2F	havo	vwo	kerndoelen onderbouw
Schrijven	Onderwerpen	samenhangende teksten met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	n.v.t.	n.v.t.	
	Taken	correspondentie, formulieren invullen, berichten, advertenties en aantekeningen, verslagen, werkstukken, samenvattingen, artikelen, vrij schrijven.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kenmerken van de taakuitvoering	samenhang, afstemming op doel, afstemming op publiek, woordgebruik en woordenschat, spelling, interpunctie en grammatica, leesbaarheid.	n.v.t.	n.v.t.	
	C 1 Samenhang	n.v.t.	De leerling kan 25.1 een onderwerp en de belangrijkste deelonderwerpen beschrijven 25.2 het onderwerp in een inleiding introduceren en met een passend slot afronden 25.3 een gedachtegang presenteren 25.4 een tekst in alinea's onderverdelen 25.5 signaalwoorden gebruiken voor opsomming, tegenstelling, tijdsvolgorde, oorzaak en gevolg, conclusies 25.6 verwijswaarden gebruiken, zoals die, dat	De leerling kan 25.1 een onderwerp en de belangrijkste deelonderwerpen beschrijven 25.2 het onderwerp in een inleiding introduceren en met een passend slot afronden 25.3 een gedachtegang presenteren 25.4 een tekst in alinea's onderverdelen 25.5 signaalwoorden gebruiken voor opsomming, tegenstelling, tijdsvolgorde, oorzaak en gevolg, conclusies 25.6 verwijswaarden gebruiken, zoals die, dat	VO 01, VO 02, VO 05, VO 09, VO 10
	C 2 Afstemming op doel	n.v.t.	De leerling kan 26.1 een herkenbaar schrijfdoel hanteren, namelijk informeren, instrueren of betogen 26.2 argumenten voor en tegen weergeven 26.3 voor- en nadelen weergeven	De leerling kan 26.1 een herkenbaar schrijfdoel hanteren, namelijk informeren, instrueren of betogen 26.2 argumenten voor en tegen weergeven 26.3 voor- en nadelen weergeven	VO 01, VO 02, VO 05, VO 09, VO 10
	C 3 Afstemming op publiek	n.v.t.	De leerling kan 27.1 woordgebruik en toon afstemmen op publiek 27.2 een titel gebruiken 27.3 bij langere teksten tussenkopjes gebruiken 27.4 opmaakelementen gebruiken, namelijk lettertype, bladspiegel, illustraties, witregel, marge 27.5 tekstconventies hanteren, zoals voor zakelijke brief, e-mail, werkstuk, verslag, artikel	De leerling kan 27.1 woordgebruik en toon afstemmen op publiek 27.2 een titel gebruiken 27.3 bij langere teksten tussenkopjes gebruiken 27.4 opmaakelementen gebruiken, namelijk lettertype, bladspiegel, illustraties, witregel, marge 27.5 tekstconventies hanteren, zoals voor zakelijke brief, e-mail, werkstuk, verslag, artikel	VO 01, VO 02, VO 05, VO 09, VO 10
	C 4 Woordgebruik en woordenschat	n.v.t.	De leerling kan 28.1 over voldoende woorden beschikken om informatie over te brengen 28.2 in woordgebruik variëren om storende herhaling te voorkomen 28.3 figuurlijk taalgebruik hanteren, zoals	De leerling kan 28.1 over voldoende woorden beschikken om informatie over te brengen 28.2 in woordgebruik variëren om storende herhaling te voorkomen 28.3 figuurlijk taalgebruik hanteren, zoals	VO 01, VO 02, VO 05, VO 09, VO 10

			uitdrukkingen 28.4 gebruik maken van bronteksten door citeren en parafraseren	uitdrukkingen 28.4 gebruik maken van bronteksten door citeren en parafraseren	
C 5 Spelling, interpunctie en grammatica	n.v.t.		De leerling kan 29.1 correcte spelling en interpunctie hanteren bij het schrijven, maar met af en toe fouten in de volgende gevallen: - als 'jij' of 'je' achter de persoonsvorm staat (word jij ziek, wordt je broer ziek) - als de persoonsvorm en het voltooid deelwoord hetzelfde klinken (gebeurt, gebeurd) - als de tussenklanken -s- en -e(n)- niet duidelijk hoorbaar zijn in de gesproken taal (Stationsstraat, krantenbericht) - als het de lastige gevallen van aaneenschrijving en losschrijving betreft (ten minste/tenminste, ervan uitgaan, goed praten/goedpraten, evengoed/even goed 29.2 enkelvoudige en samengestelde zinnen gebruiken	De leerling kan 29.1 correcte spelling en interpunctie hanteren bij het schrijven, maar met af en toe fouten in de volgende gevallen: - als 'jij' of 'je' achter de persoonsvorm staat (word jij ziek, wordt je broer ziek) - als de persoonsvorm en het voltooid deelwoord hetzelfde klinken (gebeurt, gebeurd) - als de tussenklanken -s- en -e(n)- niet duidelijk hoorbaar zijn in de gesproken taal (Stationsstraat, krantenbericht) - als het de lastige gevallen van aaneenschrijving en losschrijving betreft (ten minste/tenminste, ervan uitgaan, goed praten/goedpraten, evengoed/even goed 29.2 enkelvoudige en samengestelde zinnen gebruiken	VO 01, VO 02, VO 05, VO 09, VO 10

#### Begrippenlijst en taalverzorging

Subdomeinen	Kenmerken van de taakuitvoering	2F	havo	vwo	kerndoelen onderbouw
Begrippenlijst	Onderwerpen	Leestekens, woordsoorten, grammaticale kennis, tekstkennis, stilistiek en semantiek, morfologie, opmaak, klanken.	n.v.t.	n.v.t.	
Taalverzorging	Spelling	alfabetische spelling orthografische spelling morfologische spelling.	n.v.t.	n.v.t.	
	Leestekens	hoofdletters en punten vraagtekens, uitroepetekens en aanhalingstekens hoofdletters bij eigennaam en directe rede komma's, dubbele punten.	n.v.t.	n.v.t.	
	Overige regels	afbreekregels aaneenschrijving en losschrijving.	n.v.t.	n.v.t.	